

Թիւ 9

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐքԱՐԱՆԻ

ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԱՅՑ

ՎԵՐԱԲԵՐՈՒՄ 1913-14 ՇՐՋԱՆԻ

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՈԿԱՆ ՎԵՐԱԿՈՉՄՈՒԹԵՆՔՆԵՐ ԵՏՔԸ

ՆԹԱՏ թ.

19 Յուլիս 1913

Տպագրութիւն Թ. ՊՊ.Գ.Ա.Խ.Ա.Ն.

ՀԱԼԱԹԻԱ, Գուրշունկու Խան, Թիւ 7, Կ. ՊՈՂԻՄ

1914

կը կազմուին և ձայն բարբառոյ յանապատի կը մնան, և վերջապէս նոր հիմնական կանոն-ծրագիրը ևս խիստ շատ երկար վիճականութեանց դուռներ բացած է և պիտի բանայ, որ գուցէ տարիներ տեւէ. իսկ և բուսապէմ պարաւուց և անհիշն ուղիւան ներքեւ կը հեծէ և դէպի կատարեալ կործանում կը սուրայ: Գոնէ բանիմաց և գործունեայ մի տեղապահ գտնուէր. կարելի էր մինչեւ մի աստիճան դարմանել դառն վիճակը:

Ուստի ամէն պարագայում ստիպողական է և հարկ անհրաժեշտ մի գլուխ ընտրել, որ իրաւունք ունի և կրնայ ազդել գործոց վերայ և ըստ կարելւոյն փրկել Աթոռը ի սպառ կործանումէ:

Հաստ իս կանոնը առարկելը բոլորովին աւելորդ է՝ քանի որ ընտրելիք անձը կամ ընտրելը կրնայ ստորագրութեամբ ապահովութիւն տալ գործադրութեան համար: Իսկ խսպառ անտեղի է ի ներկայիս եօրանուն ցանկի խնդիրը, վասն զի պետութենէ վաւերացուած Ազգ. Սահմանադրութեան 21րդ յօդուածը կը արամադրէ բացարձակարար կ. պոլոյ պատրիարքութեան համար. Համագումարէն պատրաստուած ցանկի կերպով ընտրելեաց ցուցակ պատրաստեալ, պայման դրույվ որ այս ցուցակը գոնէն է առարկելը անցնելով:

20.8ՆԵՐ. — Թաջորդ նիստի օրակարգը պէտք է անցնել:

Հ ԽՈՍՔՈՎԵԱՆ. Ո՞չ ոչ, պարօններ: Այսօր իսկ կրնանք այս հրաժարականով զոտզիլ, այսօրուան օրուկարգին մէջ անցնելով:

Ա.8ԵՆ. Էֆ. — Ժողովիդ կամքին կը դիմեմ, անոնք որ կ'ուզեն այսօր իսկ զրազիլ անով, թող հաճին իրենց հաւանութիւնը տալ:

(Քուէի դրուելով մեծամասնութեամբ սափողութիւն արուեցաւ:)

Ա.8ԵՆ. Էֆ. — Ատենապետաց նախկին Գիւանի աեղեկագիրը կայ մեր առջեւ վեչ կաթողիկոսին ներկայացուելիք թրքահայոց բաղանակներու մասին: Այս աեղեկագիրը կրնայ ժողովոյ կողմէ բնագունելի ըլլալ և կամ կը դրկենք նոր Ատենապետաց Դիւանին որպէս զի անգամ մը անոր բովէն ևս անցնի, բայց պաշտօնական ձեւի մէջ դնելու համար անգում մը թող կարգացուի այստեղ:

(Ատենապետ էֆ. կարգաց հետեւեալ տեղեկագիրը.)

ՏԵՂԵԿԱՐԻԲ Ա.8ԵՆԱՊԵՏԱՑ ԴԻՒԱՆԻ
Ի ՄՈԱՄԻՆ ԹՐՔԱՀԱՅԱՑ ԿՈՂՄԻ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅԱՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
ՄԱՏՈՒՅԱՆ ԿՐԻՄ

1. Ընդհանրական ժողով. — Հոգեւորակներէ ու աշխարհականներէ կազմուած

ընդհանուր ժողովի մը գումարումին պէտքը ի Ս. էջմիածին կամ այլուր՝ ուր որ պատշաճ դադուի կաթողիկոսի հայրապետաց դատութեան բրդ. կամ Գրդ. տարին:

1. Հայրապետական այցելութիւն. — Ամենայն Հայոց Հայրապետութիւն միմիայն մուսասանի մէջ, այլ, որպէս հովուապետ, պէտք եղած է ամառավագիրը միաւութեամբ ամուսնական օրէնքի մը համեմատ իրաւունք տրուի ամէն թեմերու միեւնոյն ուղղութեամբ վճիռներ տալ:

2. Կապերու սերտութիւն. — Ամրապնդիլ այլեւայլ երկիրներու և պետութեանց մէջ գտնուող Հայ եկեղեցին զաւակներուն մէջ եղած կրօնական կապերը՝ նախաձեռնութեամբ Ս. Հայրապետին:

3. Կապերու սերտութիւն. — Ամրապնդիլ այլեւայլ երկիրներու և պետութեանց մէջ գտնուող Հայ եկեղեցին զաւակներուն մէջ եղած կրօնական կապերը՝ նախաձեռնութեամբ Ս. Հայրապետին:

4. Սինոդի կազմակերպութիւն. — Ս. էջմիածնի Սինոդը, իրեւ Ամենայն Հայոց հոմանիշ Սինոդը, իրեւ Ամենայն Հայրապետական ժողով, պէտք է բաղգեւորական գերագոյն ժողով, պէտք է բաղկանական կապսկուուներէ ու վարդապետներէ, իսկանայ եպիսկոպոսներէ ու վարդապետներէ, իսկան է արժմ: Բայց այսուհետեւ տուաեն լութիւն արուի անոնց որ առաջնորդական պաշտօնով գոնէ երեք արուի. գտնուած են աղայտուով գոնէ երեք արուի. գտնուած են աղեւայլ թեմերու մէջ և որոշ արժանիք ցոյց տուած:

5. Յարաբերութեանց կապեր կարողիկոսներու մէջ. — Դանել յարաբերութեանց այն պիսի կետեր որոնցման կարելի ըլլայ պահու Ամենայն Հայոց կաթողիկոսութեան միութիւնը և Սիսի ու Աղթամարաւ աթոռներուն թիւնը և Սիսի ու Աղթամարաւ աթոռներուն կաթողիկոսութեան ուրոյն գոյութիւնը: Այս երկու կաթողիկոսութեան մասնակին ընդհանրական կաթողիկոսի լուսորութեանը ու իրեւ թեմերը, իրենց ձայնը ունենան ընդիրեւ թեմերը, հարց ձայնը ունենան ընդհանրական կաթողիկոսի լուսորութեանը մէջ յարգելով մայր Աթոռի գաներէցութիւնը: Այդ յարաբերութեանց հարցի մասին՝ Ազգ. Կրեստիխանական ժողովի կաթողիկոսի՝ գործակցութեամբ Սինոդի: Տրուած վճիռները միշտ կրեն Ս. Հայրապետին կողքն և ստորագրութիւնը:

6. Ամուսնալուծութիւն. — Թէեւ հոգեւոյս կաթողիկոսը կարգ մը ամուսնալուծութիւններ հրաժարած է ցոյց տալով թէ իր հայրապետական անձնական ըմբռնումը հաշտ էր պետական գործադրութեանն ու օրինաւորութեանը, բայց չըտակալ առաջ կազմուած կաթողիկոսի մը կարգադրութիւնը:

մայականութենէ ազատուի, պէտք է գործադրուի իրեւ սկզբունքը, Ուրեմն՝ լաւ է որ հարցը դրուի իրեւ պահանջք. ճշգուին առ Աթոռ գործադրութեան անհրաժեշտ պայմանական թեմերը, ու խմբագրուած հաստատուած առանական օրէնքի մը համեմատ իրաւունք տրուի ամէն թեմերու միեւնոյն ուղղութեամբ վճիռներ տալ:

7. Ճիւղահամար. — Երջանկայիշատակ Խրիմեան Հայրիկ ամուսնական ճիւղահամարը թեմերեցուց կարելի եղած չափով մը աղգական կապը որ 7 էր, նի իջեցուց գործանակի մէջ. Խնամութիւնը՝ Եւն 5ի, նոյն պէս կնքահայրութիւնը:

Խնդրել Ս. Հայրապետէն որ իրը կանոն ընդունուին այս աստիճանները ժամանակին պահանջները նկատի առնելով միշտ յառաջդիմական օգի ցոյց տրուի հարկ առանուած բանաւոր պայմաններու մէջ:

8. Քահանայութիւն. — Կարելի եղածին չափութ տալ քահանայութեան բարձրադաշտական չափ ուժ տալ գերազական սարադաշտական վիճական կաթական կրթական ու բարոյական վիճական շահանագներ ու բարոյական վիճական կրթական անկարողներ իրաւունք չունենան այս կամ անկարողներ իրաւունք չունենան այս կամ անմշոցներով ձեւնադրութեան կոչուիլ և հոգեւորական Սբ. պաշտօնը ընել սոսկ ապրուածի միջոց:

9. Տարեկան համարատութիւն. — Ամէն տարեկան տարակութիւն, աւանձին տեսրակներով, հրաժարական ապահովութիւն մայրավանքին տեղեկատիրը, ուր, իրեւ թէ պատկերի մը մէջ. տեսնուին:

Ա. Ծախմբերը իրենց զինաւոր բաժանութեան ներովը.

Բ. Եկամուտաները իրենց զինաւոր աղբի լուսերովը.

Գ. Հողային հասոյթները:

Դ. Բարոյական ու անտեսական բարեկարգութիւնները:

10. Սինոդի նախանդամը. — Ս. Հայրապետը երբ ծերութեան պատճառաւ ալ պէտք եղածին պէտք գործելու անկարողութեան դաշտապատուի. Սինոդի նախանդամը գործէ յանուն կաթողիկոսի՝ գործակցութեամբ Սինոդի: Տրուած վճիռները միշտ կրեն Ս. Հայրապետին հաղութիւնը:

11. Աշխարհական Խորհրդական Մասնախումբ. — Ս. Հայրապետը, իր կաթողիկոսական խումբ. — Ս. Հայրապետը, կաթողիկոսական խումբի վահանդամը. Ս. Հայրապետը գործադրութեան անոր գործադրութեանն ու օրինաւորութեանը, բայց չըտակալ առաջ կազմուած կաթողիկոսի մը կարգադրութիւնը:

	ՊՐՈՒՍ		ԳԱՂԱԹԻԱ
129.	Գասպար	էֆ. Նեմցէ Ռոսուրօ	185. Տր. Խաջիկ էֆ. Պողոսեսն Կոնեա
180.		Տիգրանակերս	186. Բարթող էֆ. Զօրեան Երզնկա
181.	Տիգրան	էֆ. Նազաշեան Տիվրիկ	187. Գարբիէլ էֆ. Նորատունկեան Մարատ-Զէյրուն
182.	Գէորգ	էֆ. Մեծատուրեան (լ. Վիճակ)	188. Մմրատ էֆ. Բիւրատ Շավին-Գարանիսար
		Ա.մասիա-Մարգուան	189. Ժազ էֆ. Սայազալեան Աբասիա
183.	Տիգրան	էֆ. Մարափիկեան Բաբերդ	190. Տօրթ. Նազարէթ էֆ. Տաղաւարեան
34.	Երուանդ	էֆ. Մըմարէշխանլըեան	

ՄԱՅՐ ԴԻՒԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՃՈՂՈՎՈՅ

Ա. Ատենապետ	Գարբիէլ էֆ. Նորատունկեան	Ա. Ատենաղիբիր չմայեակ էֆ. Արամեանց
Բ. »	Տր. Տաղաւարեան էֆ.	Բ. » Երուանդ էֆ. Պէյազմեան
Գ. »	Ցակոր էֆ. Պոյամեան	Գ. » Աղեքսանդր էֆ. Փանոսեան

ՆԱԽԱՔՆՆԻՉ ԴԻՒԱՆՔ

ԶԵՐՆՀԱՍՍՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

- Ա. Տ. Նմայեակ Արքաս. Դիմարսեան
Բ. Արամ էֆ. Հաղանեան
Գ. Արշակ էֆ. Ալայոանեան

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

- Ա. Ցակոր էֆ. Պոյամեան
Բ. Լեւոն էֆ. Սեղրոսեան
Գ. Հրանտ էֆ. Աստուր

ԿԱԼՇՅԱԾՈՅ ԴԻՒԱՆ

- Ա. Պենոն էֆ. Տէյրմէնմեան
Բ. Վահան էսայեան
Գ. Թորգոմ Պոյամեան

ՀԱՄԱՐՄԱԿՈՎՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

- Ա. Եղուարդ էֆ. Շիրինեան
Բ. Խայիկ Մըմանեան
Գ. Պարգև էֆ. Փափազեան

ՑԱՐԱԲԵՐԱԿԱՆ ԴԻՒԱՆ

- Ա. Ցարութիւն էֆ. Մոստիչեան
Բ. Բարսեղ էֆ. Աւետիսեան
Գ. Նշան էֆ. Գալրաբեան

ԻՐԱՀԱՍՍՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

- Ա. Տ. Մաղարիա Աքեպ. Օրմանեան
Բ. Գարեգին էֆ. Տէմիրմիպաշեան
Գ. Մելքոն էֆ. Կիւրճեան

ՆԱԽԱԶԵՐՆՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

- Ա. Դաւիթ էֆ. Տէր-Մովսէսեան
Բ. Գէորգ էֆ. Մեծատուրեան
Գ. Հայկ էֆ. Խօմասարեան

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

- Ա. Բարթող էֆ. Զօրեան
Բ. Վահան էֆ. Թէքէեան
Գ. Ռուբէն էֆ. Զարդարեան

ԵԼԵՒՄՏԻԾ ՑԱՆՑԱԽՈՒՄԲ

ԳԻՆ 1 ԴՐՈՒՅ

Սեփականութիւն Սզգ. Սնտուկին, Սզգ. Ժողովոյ ծախուց յատկացեալ
Կը ծախուի յ'Ազգ. Խորհրդարան Պալաթիոյ